

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	1.Kf.700.455/2024/4.
A felperes:	felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	Független Rendőr Szakszervezet (felperesi képviselő címe; eljáró kamarai jogtanácsos: dr. Oláh Tamás)
Az alperes:	vármegyei Rendőr-főkapitányság (alperes címe)
Az alperes képviselője:	dr. Gál Mária Ildikó kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	közszerológálati jogviszonyból származó megbízási díjjal kapcsolatos közigazgatási jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (13. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Miskolci Törvényszék 11.K.700.152/2024/12. számú ítélete

Ítélet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 36.000 (harminchatezer) forint másodfokú perkoltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a 2020. november 1. napjától 2023. december 31. napjáig terjedő időszakban (a továbbiakban: perbeli időszak) az alperes helységli Rendőrkapitánysága Bűnügyi Osztályának bűnügyi technikai besorolású hivatásos állományú tagjaként állt szolgálati jogviszonyban. A hivatkozott időtartam alatt – a besorolása szerinti munkaköri feladatain túlmenően előjárói parancsra, valamint a számára meghatározott munkaköri leírásban foglaltak alapján – folyamatos és rendszeres jelleggel látott el olyan, a teljes munkaidejének legalább 80%-át kitevő tevékenységeket, amelyek a magasabb besorolású bűnügyi nyomozói és vizsgálói szolgálati beosztáshoz tartoztak, továbbá 2023 novemberétől ún. kiber mentori feladatokat is ellátott. Az e feladatoknak megfelelő díjazás iránti igénye érvényesítése céljából előterjesztett szolgálati panaszát az alperes vezetője – annak megalapozatlanságára hivatkozva – elutasította.

A kereset és a védirat

[2] A felperes a keresetében az alperest 1.468.700 forint megbízási díj, valamint annak 2022. június 6. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Igényének jogalapjaként a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdés c) pontjára és (5) bekezdésére, a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: 30/2015. BM rendelet) 2. és 9. számú mellékletére, a büntetőeljárások keretében lefolytatandó szemlék végrehajtásáról és a bűnügyi technikai tevékenység egységes szabályozásáról szóló 13/2012. (VII. 30.) ORFK utasításra (a továbbiakban: 13/2012. ORFK utasítás), a forrányomos tevékenység egységes végrehajtásáról szóló 22/2017. (VI. 22.) ORFK utasítás (a továbbiakban: 22/2017. ORFK utasítás) 21/F. pontjára, valamint a Kúria Mfv.I.10.751/2016/4. számú és Kf.VII.40.464/2021/4. számú ítéleteire hivatkozott. A megbízási díj mértékét az illetményalap 100%-ában kérte megállapítani, figyelemmel arra, hogy a perbeli időszak alatt ténylegesen három, egymástól elkülönülő szolgálati beosztás feladatait is ellátta, és ezen többletfeladatok a teljes munkaidejének meghatározó részét tették ki. Érvelése szerint a bűnügyi technikai és a nyomozói-vizsgálói feladatkörök – mind a hivatkozott 13/2012. ORFK utasítás, mind a 30/2015. BM rendelet mellékletei alapján – dogmatikailag és funkcionálisan is elkülönülnek, és ezen beosztások között a norma erejénél fogva átjárhatóság nem áll fenn. Kiemelte továbbá, hogy a Hszt. 2023. február 1-jétől hatályos rendelkezései alapján is egyértelműen megállapítható a többletfeladat-ellátás ténye, amelynek ellentételezéseként – figyelemmel a munkaidejének több mint felét kitevő, jelentős terjedelmű többletfeladat-ellátásra – a 100%-os mértékű megbízási díj csökkentésének nincs helye.

[3] Az alperes a védiratában a szolgálati panaszt elutasító határozatban foglaltak fenntartásával a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta a feladatok felperes általi ellátását, ugyanakkor állította, hogy a felperes a perbeli időszakban nem volt jogosult megbízási díjra, mivel a vitatott feladatok a kinevezése óta a munkaköri leírásában rögzített, a bűnügyi technikai beosztásához szervesen kapcsolódó tevékenységek voltak, nem pedig a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, más beosztáshoz tartozó, külön díjazandó többletfeladatok.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereseti kérelem szerinti – késedelmi kamattal növelt – 1.468.700 forint megbízási díj megfizetésére kötelezte az alperest. Döntését a Hszt. 2. § 25. pontjára, 71. § (1) bekezdés c) pontjára és (5) bekezdésére, a 2023. február 1-jétől hatályos

71. § (3) bekezdésére és 102. § (1) bekezdés b) pontjára, a 30/2015. BM rendelet 2. mellékletében foglaltakra, a 2020. november 26. napjáig hatályos 13/2012. ORFK utasítás 13. pontjára, valamint a kialakult bírói gyakorlatra, e körben a Kúria precedens határozataira alapította. A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a bizonyítékok – különösen a tanúvallomások, továbbá a Robotzsaru rendszer adatai – mérlegelése és a korábbi bírósági határozatok alapján azt a ténybeli következtetést vonta le, hogy a felperes a perbeli időszakban a technikai beosztása mellett a munkaidejének több, mint felében ténylegesen nyomozói, vizsgálói és kiber mentori feladatokat látott el.

[5] Az ítélet jogi indokolásának dogmatikai sarokpontját az a Kúria által következetesen érvényesített elv képezte, miszerint a munkáltató a különböző, önálló beosztásokhoz tartozó feladatokat a munkaköri leírásban jogszerűen nem vegyítheti, és általános utasítási joga is kizárólag az adott munkakör keretei között érvényesül. Kiemelte, hogy a korábban hatályos 13/2012. ORFK utasítás vonatkozó pontja sem teremtett alapot a munkakörök összemosására, csupán a feladatellátás prioritási sorrendjét szabályozta. Rögzítette továbbá, hogy ezen utasítás későbbi hatályon kívül helyezése sem változtat a szóban forgó kérdés jogi megítélésén, minthogy a közjogi szervezetszabályozó eszköz hiánya önmagában nem ruházza fel a munkáltatót a munkakörök korlátlan, a beosztás jogintézményi kereteit átlépő bővítésének jogával (Kúria Kf.III.45.173/2021/4.). Ezen ténybeli és jogi következtetésekből kiindulva megállapította, hogy a felperes a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja alapján megbízási díjra jogosult, mivel a perbeli időszak egészében, az eredeti munkaköre mellett, attól funkcionálisan elkülönülő többletfeladatokat látott el. A Hszt. 2023. február 1-jén hatályba lépett módosításának értelmezése körében a Fővárosi Ítéltábla 4.Kf.700.031/2024/4. számú ítéletében kifejtett joga álláspontot osztva rámutatott, hogy a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja nem jelenti azt, hogy amennyiben a többletfeladatot az állomány tagja rendszeresen, tehát nem eseti jelleggel és számára jelentős többletmunkát eredményezve végzi, akkor annak ellentételezésére ne lenne jogosult. A megbízási díj a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjában és (3) bekezdésében meghatározott többletfeltétellel válik el az általános szabályozástól.

[6] A megbízási díj összecszerúsége tekintetében megállapította, hogy a keresetben az illetményalap 100%-ában megjelölt mérték arányosnak minősül a bizonyítottan a munkaidő több, mint felében ellátott többletfeladatok súlyával és jellegével.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[7] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. A megállapított tényállást nem vitatta, érvelését kizárólag anyagi jogi jogszabálysértésre, e körben az elsőfokú bíróság téves jogi következtetéseire és a releváns jogszabályok – különösen a Hszt. 2. § 25. pontjának, 71. § (1) és (5) bekezdéseinek, valamint a 30/2015. BM rendelet 2. számú mellékletének – téves értelmezésére alapította; az összecszerűség körében a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: 31/2015. BM rendelet) 35. § (6) bekezdésének, továbbá a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: 33/2015. BM rendelet) 10. § (2) bekezdésének sérelmére hivatkozott.

[8] Jogi érvelésének súlypontját az a tétel képezte, miszerint a szolgálati jogviszony tartalmának meghatározása körében – a jogszabályi keretek között – a munkáltatói jogkörgyakorlás részeként széles körű diszkrecionális jogkörrel rendelkeznek. A jogszabályok ugyan meghatározzák a beosztások kereteit, az egyes beosztásokhoz tartozó konkrét feladatok kijelölése azonban a munkáltatói irányítási jog immanens része, amelynek elsődleges eszköze a munkaköri leírás. E tekintetben a munkáltatói joggyakorlás egyetlen korlátja, hogy a munkavállaló számára egyoldalúan csak a betöltött beosztáshoz szorosan kapcsolódó feladatokat írhat elő. Az elsőfokú bíróság ezen alapvető elvet figyelmen kívül hagyva – a hatáskörét túllépve – munkaszervezési kérdésben döntött, amikor maga határozta meg a bűnügyi technikai beosztásba tartozó feladatok körét. Azzal, hogy a felperes munkaköri leírásában rögzített, a bűnügyi szakterülethez egyértelműen kapcsolódó nyomozói és vizsgálói feladatokat más beosztásba tartozónak minősítette, jogszabályi felhatalmazás hiányában elvonta a munkáltató jogát, hogy a munkaköri leírás tartalmát a betöltött beosztás funkciójához igazodóan, egyoldalúan alakítsa. Iratellenes és téves az elsőfokú ítélet azon megállapítása is, amely a munkakör korlátlan bővítését rója a munkáltató terhére, minthogy a perbeli feladatok a jogviszony kezdetétől a felperes munkaköri leírásának részét képezték. Továbbá az elsőfokú bíróság logikailag is téves következtetést vont le, amikor abból a tényből, hogy egy adott feladat a nyomozói munkakörben is megjelenik, azt a konklúziót szűrte le, hogy az a technikai beosztásból fogalmilag kizárt, figyelmen kívül hagyva a bűnügyi szakterületen belüli funkcionális átfedések lehetőségét.

[9] Az ítéletet azon az alapon is jogszabálysértőnek tartotta, hogy a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja – a jogszabályhely szigorú nyelvtani értelmezése szerint – a díjazás feltételeként egy teljes feladatkör, nem pedig csupán részfeladatok ellátását írja elő. Álláspontja szerint, mivel a hivatásos állomány tagja a teljes munkaidejében rendelkezésre állásra és a munkáltató utasítása szerinti munkavégzésre köteles, téves az a bírói jogértelmezés, amely szerint a munkáltatónak a rendes munkaidő ki nem töltött részében ellátott feladatokért a megbízás szabályai szerint külön díjazást kellene fizetnie.

[10] A Hszt. módosításával érintett időszak kapcsán az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon jutott arra a következtetésre, hogy a felperes igénye 2023. február 1. napjától is megalapozott. Érvelése szerint a Hszt. 71. §-át a 102. §-ával rendszertani egységben kell értelmezni, minthogy a 102. § (1) bekezdés b) pontja határozza meg azokat a konjunktív feltételeket, amelyek a szolgálatteljesítést többletdíjazásra jogosító többletfeladattá

minősítik. Ezen törvényi kritériumoknak a felperes feladatellátása nem felelt meg, mivel az a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörének kereteit nem lépte túl, és az elvégzett többletmunka jelentős mivolta sem állt fenn, ennél fogva a megbízási díj iránti igénye ezen időszak vonatkozásában sem lehetett alapos.

[11] Az összecszerűség körében arra hivatkozott, hogy a felperes a technikai alapfeladatai ellátásáért – amely a munkaidejének mintegy 50%-át tette ki – a teljes illetményét megkapta, ezért a fennmaradó rendes munkaidőben elvégzett, más beosztáshoz tartozó feladatok nem tekinthetők a díjazáson felüli többletterhelésnek. Ebből okszerűen az következik, hogy a felperes a törvényi minimumnak megfelelő, a rendvédelmi illetményalap 50%-át kitevő megbízási díjnál magasabb összegre alappal nem tarthat igényt.

[12] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Fenntartott jogi álláspontja szerint a bűnügyi technikai beosztás – dogmatikai és funkcionális értelemben – alapvetően egy nyomrögzítő feladatokat ellátó munkakör. Következésképpen a perben bizonyítottan és ténylegesen ellátott nyomozói és vizsgálói feladatok még külön előjárói utasításra sem tartoztak a munkakörébe. Cáfolta az alperes joghézagra alapított érvelését, rámutatva, hogy a technikai beosztáshoz tartozó feladatok a 13/2012. ORFK utasítás hatályaon kívül helyezésétől függetlenül továbbra is normatív alapon azonosíthatóak a 22/2017. ORFK utasítás 21/F. pontja alapján. A Hszt. 2023. február 1-jétől hatályos rendelkezései alapján is megállapítható a többletfeladatellátás, melynek ellentételezéseként a munkaidejének felében ellátott jelentős többletfeladatra tekintettel a 100%-os megbízási díj nem csökkenthető.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[13] Az alperes fellebbezése alaptalan.

[14] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen rögzítette, az abból levont jogi következtetése okszerű, érdemi döntése helytálló; azzal az ítéltábla egyetértett. A fellebbezésben foglaltakkal összefüggésben az alábbiakat emeli ki.

[15] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást nem vitatta, az indoklás téves voltát állította, azonban e körben eljárási jogszabálysértést nem jelölt meg [Kp. 100. § (2) bekezdés b) pont], ezért az ítéltábla a megállapított tényállást vette alapul az elsőfokú ítélet felülbírálata során. Az alperes fellebbezésében – az elsőfokú eljárással egyezően – nem vonta kétségbe azt a tényt, hogy a perbeli időszakban a felperes a bűnügyi technikai beosztásához tartozó, nyomrögzítéssel kapcsolatos feladatai mellett nyomozói-vizsgálói, illetve kiber mentori feladatokat is ellátott. Az alperes kizárólag e feladatellátások többletfeladatként való értékelését kifogásolta a Hszt. 71. §-a megsértésére

hivatkozva, amit arra alapított, hogy a felperes beosztási feladatait tételes jogi norma nem határozza meg, a munkaköri leírás tartalmának rögzítése pedig a munkáltatói jogkör immanens része, ami lehetővé tette a perbeli feladatok külön díjazás nélküli ellátását.

[16] Az elsőfokú bíróság a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja alapján helytállóan vizsgálta ezzel szemben, hogy a felperes bűnügyi technikai beosztásához képest a nyomozói-vizsgálói feladatellátás többletfeladatot jelentett-e. A felperes által állított többletfeladatok megítélése során helyes logikai és módszertani alapról indult ki, amikor először a bűnügyi technikai beosztáshoz tartozó feladatkör fogalmi tartalmát határozta meg. A Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja alapján ugyanis a hivatásos állomány tagjának csak a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával, többletfeladatként végzett tevékenysége esetén jár megbízási díj. A felek közötti jogvita a releváns jogszabályok eltérő értelmezésére vezethető vissza, amely jogértelmezést azonban a Kúria már a fellebbezésben felvetett valamennyi jogszabálysértés-állítás esetében elvégezte.

[17] A 13/2012. ORFK utasítás, mint a bűnügyi technikai feladatok körét rögzítő közjogi szervezetszabályozó eszköz, a helyszíni szemle szakszerű végrehajtása érdekében részletesen tartalmazta a bűnügyi technikusok jogait és kötelezettségeit, és kijelölte a beosztáshoz tartozó feladatokat. Jóllehet e szabályozást a felperes jogviszonyának tartama alatt hatályon kívül helyezték, ennek jogi jelentőségét azonban az alperes tévesen értelmezte. A 13/2012. ORFK utasítás 2017. november 19-től hatályba lépett 6/D. pontja sem eredményezte az említett feladatkör bővülését, hanem csupán azt deklarálta, hogy ha a technikus a munkaköri leírása alapján más, a bűnügyi szolgálati ághoz kapcsolódó tevékenységet is végez, a bűnügyi technikai feladatok ellátásának elsődlegességét kell biztosítani. Mindebből azonban – amint arra a Kúria a Kf.III.39.053/2021/8. számú döntésében már rámutatott – csak az következik, hogy a bűnügyi technikus – ugyanúgy, mint a hivatásos állomány más beosztású tagja – elláthat egyéb feladatokat is, ilyen esetben azonban a bűnügyi technikai feladatok felmerülésekor ezen alapfeladatok elvégzésének kell megelőznie minden más tevékenységet.

[18] A Kúria Kf.III.45.173/2021/4. számú – az ítéltábla által is irányadónak tekintett – ítélete a korábbi joggyakorlatot megerősítve kimondta, hogy a 13/2012. ORFK utasítás rendelkezései a 2020. november 27-i hatályon kívül helyezésig voltak irányadóak. Noha az utasítás hatályon kívül helyezésével egyidejűleg módosult a 22/2017. ORFK utasítás is, amelynek 21/F. pontja arról rendelkezett, hogy a szemlebizottságban a nyomok felkutatását, rögzítését és csomagolását elsősorban felkészített személy végezheti, e normatív változások a felperes munkaköri feladatainak tartalmát érdemben nem érintették. A munkaköri feladatok felsorolását tartalmazó közjogi szervezetszabályozó eszköz ugyanis csupán deklaratív jelleggel segíti az adott munkakörbe tartozó feladatok beazonosítását, ennél fogva e szabályozás hiánya önmagában nem eredményezi azt, hogy a munkáltató a munkaköri leírásban az adott beosztáshoz nem tartozó, rendszeresen ellátandó feladatokat is a beosztás részeként rögzíthesse. Mindebből az a dogmatikai tétel következik, hogy a munkakörök tartalmi integritását a normahierarchiában magasabb szinten elhelyezkedő jogszabályok, nem pedig az alacsonyabb szintű, szervezeti-technikai jellegű utasítások garantálják. Ennél fogva egy ilyen, a feladatok azonosítását csupán segítő, deklaratív jellegű szabályozás hatályvesztése nem teremt jogi „vákuumot”, és nem ruházza fel a munkáltatót

olyan, a beosztások törvényes kereteit átlépő jogalkotói hatalommal, amelynek gyakorlására egyébként nem rendelkezik hatáskörrel. A munkáltató a munkaköri leírásban továbbra is kizárólag az adott beosztáshoz szervesen kapcsolódó feladatokat rögzítheti jogszerűen.

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan mutatott rá arra, hogy a felperes által a peres eljárás során meghatározott, a munkáltató egyoldalú utasítása alapján végzett feladatok dogmatikailag és funkcionálisan nem a kinevezése szerinti beosztásához tartoztak, függetlenül attól, hogy ezen feladatokat az alperes a munkaköri leírásában rögzítette. Az ítélezési gyakorlat egységes abban, hogy a munkáltatónak az a joga, amellyel a felperest az eredeti beosztásához tartozó feladatok mellett más feladatok elvégzésére utasíthatja, nem sértheti a kinevezése szerinti beosztását és a díjazásra (ellenszolgáltatásra) való jogosultságát. A munkáltató egyoldalú utasítási jogával kizárólag az állománytáblában rendszeresített beosztás tartalmi keretein belül határozhatja meg a ténylegesen ellátandó feladatokat; a munkaköri leírás nem fedhet le több, funkcionálisan elkülönülő beosztást, és a munkáltató által nem használható fel a beosztás korlátlan, rejtett bővítésére. A következetes bírói gyakorlat szerint a munkakör kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség, ezért ezen elvi alapról eredően jogellenes az olyan gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – feladatainak ellátását (Mfv.I.10.751/2016/4., Mfv.II.10.516/2017/4., Kf.VII.39.247/2020/4., Kf.VII.39.389/2021/4., Kfv.37.193/2020/8., Kfv.VII.39.246/2020/4.). Ez az elv alapvető garancia, amely megakadályozza, hogy a munkáltató a megbízási díjra vonatkozó szabályokat a munkaköri leírás bővítésével megkerülje. Ennélfogva helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság az ítéletében arra, hogy az alperes csak a felperes kinevezése szerinti munkakörén belül határozhatja meg szabadon a munkaköri leírásban nevesített feladatokat, mivel a munkaköri leírás a kinevezést végrehajtó, nem pedig azt felülíró aktus.

[20] Ha a hivatásos állomány szolgálati viszonyban álló tagja hosszabb időszakon át, rendszeresen a beosztásához nem tartozó feladatkört lát el, az többlétszolgálatnak minősül, és annak ellentételezésére jogosult (BH2018. 259.). A Kúria számos, a perbeli jogkérdésben elvi iránymutatást adó határozatában (Kf.III.45.071/2021/4., Kf.III.45.042/2022/5.) a technikus beosztás mellett nem eseti jelleggel ellátott körözési feladatokat a beosztáson kívüli, nyomozói vagy körözési előadói munkakörbe tartozó feladatként értékelve megbízási díjra jogosító többletfeladatnak tekintette. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján – a rendszertani jogértelmezés követelményének is eleget téve, figyelemmel arra, hogy a 30/2015. BM rendelet 2. számú melléklete külön nevesíti a bűnügyi technikus és a nyomozói beosztást – helyesen állapította meg, hogy a felperes által többletfeladatként megjelölt tevékenységek nem a bűnügyi technikus beosztásba tartoztak. A bizonyítékok mérlegelése alapján helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes abban az esetben is többlettevékenységet végzett, amennyiben az adott feladatokat az alperes szerepeltette a munkaköri leírásban. A Kúria által is követett joggyakorlat dogmatikai alapja ugyanis az, hogy egy feladat jogi minősítését annak objektív, funkcionális jellege határozza meg, nem pedig a munkáltatónak a munkaköri leírásban rögzített szubjektív minősítése.

[21] A kialakult bírói gyakorlat a munkavállalói jogok védelme érdekében két további, fontos tételt rögzít. Egyrészt, hogy a többletfeladatok akkor is megbízási díjra jogosítanak, ha azok nem érik el egy másik, teljes beosztás feladatmennyiségét. A díjazás

alapja ugyanis a munkavégzés minőségi megváltozásának ténye – az eredeti munkakörből funkcionálisan eltérő feladatok ellátása –, nem pedig valamely mennyiségi küszöb elérése. Ebből következően annak sincs jogi relevanciája, hogy az alperes a többletfeladatokra rendszeresített-e külön beosztást, mivel a joggyakorlat a ténylegesen végzett munka, nem pedig a formális szervezeti struktúra alapján ítéli meg a jogosultságot. Másrészt a kereset akkor is alapos, ha a kinevezés szerinti beosztási feladatok a munkaidőt nem merítik ki, mivel a munkaszervezés hatékonyságának kockázata a munkáltatót terheli. Ezt a szervezési hiányosságot a munkáltató jogszerűen csak a munkaszervezés javításával orvosolhatja, nem pedig azzal, hogy a munkavállaló rendelkezésre állási idejét ellentételezés nélküli, más beosztásba tartozó feladatokkal tölti ki. Egy ilyen munkáltatói magatartás ugyanis a joggal való visszaélés tilalmába ütközik.

[22] Az alperes arra is alaptalanul hivatkozott, hogy a 2023. február 1. és 2023. december 31. közötti időszakra az elsőfokú bíróság által megállapított megbízási díj a felperest a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja alapján nem illeti meg. E körben hívta fel az elsőfokú bíróság az ítéltábla következetes gyakorlatát, melyet a másodfokú bíróság jelen eljáró tanácsa is irányadónak tekint. E jogértelmezés dogmatikai alapja, hogy a kereseti kérelem szerinti megbízási díjra való jogosultság megállapítása szempontjából relevanciával bíró körülmény, hogy a Hszt. 2023. február 1. napjával bekövetkezett módosítása során a jogalkotó a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerint jogcímet megtartotta, és – „A szolgálati viszony tartalma” elnevezésű X. Fejezetben meghatározott rendelkezésektől elkülönítetten, „A szolgálati viszony módosítása” elnevezésű VIII. Fejezetben – továbbra is szabályozni kívánta akként, hogy annak megállapítását az újrashabályozott (3) bekezdésben a korábbi szabályokhoz képest szigorúbb feltételekhez kötötte. Nem vitás, hogy a hivatásos állomány tagja – a jogalkotó szándéka szerint – a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja értelmében bizonyos szolgálati feladatait a rendes szolgálatteljesítési idején belül külön ellentételezés nélkül köteles végrehajtani. E szabály azonban nem jelenti azt, hogy amennyiben e többletfeladatot az állomány tagja rendszeresen, tehát nem eseti jelleggel, és számára jelentős többletmunkát eredményezve végzi, annak ellentételezésére ne lenne jogosult, mert a bíróságnak a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontját, (3) bekezdését és 102. § (1) bekezdés b) pontját együttesen és egymásra tekintettel kell értelmeznie. A Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának módosítása a hivatásos állomány tagját általános jelleggel a megbízási díjra való jogosultságból nem zárja ki, ezen értelmezéssel a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja, valamint (3) bekezdése kiüresedne. Ezért a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának csak olyan értelmezése lehet helyes, amely a 71. § (1) bekezdés c) pontja és (3) bekezdése alkalmazásának is teret enged, mert utóbbi rendelkezések – ellenkező kikötés hiányban – elsősorban a hivatásos állomány tagja rendes szolgálatteljesítési idejében [Hszt. 134-137. §-ai] ellátott többletfadataira vonatkoznak. A szolgálatteljesítési időn túli túlszolgálat [Hszt. 139. § (1) bekezdés] ellentételezését külön rendelkezés [Hszt. 140. §] tartalmazza. A Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti megbízási díjra jogosultság 2023. február 1. napjától a (3) bekezdésében meghatározott két (konjunktív) többletfeltétel teljesítésével – nem eseti jelleg és jelentős többletmunka elvégzése – állapítható meg. Ehhez képest a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pont második fordulata az ellentételezés megfizetése alól abban az esetben mentesíti a munkáltatót, ha a szolgálati beosztáshoz nem tartozó, a hivatásos állomány tagja végzettségének, képzettségének megfelelő, a szervezeti egység feladatköréhez tartozó feladatellátás a rendes szolgálatteljesítési időn belül eseti jellegű vagy nem jelentős többletmunka. Így az alperes érvelésével szemben a Hszt. 102. § (1) bekezdése nem minden, a rendes szolgálatteljesítési időn belül történő, a hivatásos állomány tagja beosztásához nem tartozó feladatellátás ellentételezése alól mentesít. A másodfokú bíróság utal arra, hogy a

jogalkotó a belügyi ágazatokat érintő törvények módosításáról szóló 2024. évi LXXVII. törvény – Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontját és (3) bekezdését 2025. január 1. napjától hatályon kívül helyező – 87. §-ához fűzött indokolásában maga is rámutatott a 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti megbízási díj megállapításának fenti feltételeire, és a továbbiakban ezen jogcímet nem kívánta hatályban tartani.

[23] Mindezen jogszabályi előírásokat és a Kúria által kimunkált jogértelmezési elveket szem előtt tartva az elsőfokú bíróság jogszerűen állapította meg, hogy a felperes az érintett hónapokban megfelelt a Hszt. 71. § (3) bekezdésében írt, a 2023. február 1-jei jogszabály-módosítást követő szigorúbb feltételeknek is, mivel nem eseti jelleggel, hanem rendszeresen és jelentős többletmunkát végzett a nyomozói, vizsgálói és kiber mentori feladatok ellátásával. Miután az alperes a tényállást a fellebbezésében nem vitatta, az elsőfokú bíróság jogértelmezése pedig a fentiek szerint helytálló volt, a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjának a tényállásra való alkalmazásával helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes az eredeti – technikai – szolgálati beosztása mellett abba nem tartozó feladatkört látott el rendszeresen többletfeladatként. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan vonta le azt a végső jogi konklúziót, hogy a felperes a Hszt. 71. § (5) bekezdése alapján a perbeli időszak egészére kiterjedően jogosult a megbízási díjra.

[24] A megbízási díj összecszerűségének felülbírálati körében az ítéltábla előre bocsátja, hogy az alperes az elsőfokú bíróság által megállapított megbízási díj mértékének csökkentése iránti határozott fellebbezési kérelmet [Kp. 100. § (2) bekezdés c) pont] nem fogalmazott meg, az elsőfokú ítélet megváltoztatása útján kizárólag a kereset teljeskörű elutasítását kérte. Erre tekintettel a megbízási díj leszállítására az alperesi érvelés megalapozottsága esetén sem nyílt volna lehetőség.

[25] Miután az alperes nem állapított meg és nem fizetett megbízási díjat a felperesnek, azt az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében határozhatta meg; a másodfokú bíróságnak a fellebbezésben megjelölt jogszabálysértés és ahhoz fűzött indoklás folytán a felülbírálat keretében az elsőfokú bíróság ezen mérlegelési tevékenységének jogszerűségét kellett vizsgálnia. Ezzel összefüggésben a kérdés az, hogy a jogilag kötött mérlegelés a jogszabályok keretei között történt-e. Amennyiben ugyanis a jogszabály a mérlegelés szempontjait meghatározza, a másodfokú bíróságnak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között azt kell megítélnie, hogy az elsőfokú bíróság a döntése meghozatalánál érvényesítette-e ezeket a törvényi előírásokat.

[26] Az ítéltábla megállapította – a másodfokú felülbírálat korlátait szem előtt tartva, mely szerint a jogszerűségi kontroll nem ad lehetőséget az okszerű mérlegelés felülmérlegelésére –, hogy az elsőfokú bíróság az anyagi jogszabály [Hszt. 71. § (5) bekezdése] által meghatározott mérlegelési tartományban maradt, amikor a megbízási díj mértékét a rendvédelmi illetményalap 100%-ában határozta meg. Az általa figyelembe vett és ítéletében ismertetett mérlegelési szempontok összhangban álltak a 31/2015. BM rendelet 35. § (6) bekezdése és a 33/2015. BM rendelet 10. § (2) bekezdése szerinti kritériumokkal. A jogi indokolásban leírtak alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság az arányosság

vizsgálatánál – helyesen – figyelembe vette, miszerint a felperes rendszeresen és visszatérően (minden hónapban) végezte a beosztásába nem tartozó feladatokat, amelyek szolgálatteljesítési idejének jelentős részét tették ki, s e körülmények együttesen jelentős mértékű többletterheként értékelendők. A másodfokú bíróság ezen felül rámutat: az a körülmény, hogy az alperes az ítéleti mérlegelést nem tartja megfelelőnek, önmagában csupán egy ellenérdekű jogi álláspont, azonban ahhoz, hogy az elsőfokú ítélet e jogi álláspontját sikerrel támadni tudja, azt kellett volna bemutatnia, hogy az összegszerűségi meghatározás milyen érvek mentén minősül jogszerűtlennek. Azt kellett volna kimunkálnia, hogy az elsőfokú bíróság hol vétett mérlegelési hibát, melyek azok az elemek és körülmények, amelyeket nem vett figyelembe és melyek lennének azok az értékelést igénylő szempontok, amelyek figyelembevétele okszerűen más összegszerűségi eredményre vezetett volna. Mindezekkel azonban az alperes fellebbezésében adós maradt, figyelemmel arra is, hogy az összegszerűséget vitató érvelése is jogalapi körben maradt. A másodfokú bíróság a fentiek okán az összegszerűség körében nem juthatott más jogi álláspontra, mint arra, hogy az elsőfokú bíróság a rendvédelmi illetményalap 100%-ában történő meghatározásával a megbízási díj mértékére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket nem sértette meg, a mérlegelés törvényben biztosított kereteit nem lépte túl; ily módon nincs jogalap a helytálló ítéleti döntés megváltoztatására.

[27] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Kp. 109. § (1) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[28] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése értelmében a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes alperest a felperes fellebbezési eljárásban felmerült perköltsége megfizetésére, amelynek mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdésére és 3. § (2), (5)-(6) bekezdéseire figyelemmel állapította meg. Az ítéltábla a perköltség meghatározása során a felperes által felszámított költség összegét a pertárgy értékére, az ügy bonyolultságára, a felperes által benyújtott fellebbezési ellenkérelem elkészítésének munka- és időigényére, valamint a tárgyaláson kívüli elbírálásra tekintettel a kifejtett kamarai jogtanácsosi tevékenységgel arányban állónak ítélte.

[29] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott összegű (117.496 forint) fellebbezési illeték az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontjában biztosított teljes személyes illetékmentessége folytán a Kp. 99. § (3) bekezdése értelmében a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 96. § (1) bekezdés b) pontja, valamint 102. § (1) és (6) bekezdései alapján az állam terhén marad.

[30] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 77. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[31] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. október 1.

dr. Antal Regina s. k.	dr. Oláh Zsolt s. k.	dr. Józsa Ágnes s. k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró